

"Volem vulgaritzar la història"

Joan Tocabens i Joan-Pere Lacombe acaben de publicar 'Els reis de Mallorca' a Llibres dels Trabucaires, sobre la trilogia teatral creada per ells fa dos anys.

Ara fa cinc anys, Joan Tocabens, escriptor rossellonès i Joan Pere Lacombe, director teatral, es van llançar a una formidable aventura, la de reconstruir la història dels Reis de Mallorca sota la forma d'una trilogia teatral. Durant tres estius, del 1991, al 1993, l'espectacle, interpretat per un centenar de persones al Palau dels Reis de Mallorca de Perpinyà va atreure prop de 20.000 persones. Després de l'èxit, Joan Tocabens i Joan Pere Lacombe han decidit escriure *Els reis de Mallorca*, un llibre que acaba de sortir al carrer. Magníficament il·lustrada, aquesta obra ha estat publicada per l'editorial Llibres dels Trabucaires de Perpinyà.

—Joan Tocabens, per què aquest llibre sobre els Reis de Mallorca?

—Quan, ara fa deu anys, vam crear amb en Lacombe el nostre primer espectacle històric sobre els "Angelets de la Tera", aquesta colla de pagesos del Vallespir que es negaven a pagar l'impost de la sal i van resistir els francesos durant anys, ja havíem volgut guardar una marca d'aquest treball. El projecte a l'origen era només teatral, musical i històric, però per guardar una traça del que hem fet hem pensat que, amb temps i amb diners, havia de sortir un disc amb les músiques i cançons, un vídeo amb les imatges i per coronar-ho tot, un llibre. Aquest projecte l'hem concretat en *Els Angelets de la Terra*. Amb els *Reis de Mallorca* hem volgut fer el mateix però, com que va ser una aventura molt més llarga i important, va trigar més temps. D'altra banda, també teníem ganes de publicar un llibre que fos conseqüent, ben il·lustrat en quadricromia, etc. El capdavant ho hem aconseguit i n'estem molt satisfets i orgullosos.

—Com s'ha fet el llibre?

—Bé, havíem treballat junts amb Joan Pere Lacombe, per escriure les tres peces de teatre *L'alba de sang i d'or*, *L'espasa*

de la discòrdia i *El ceptre romput*. Vam continuar treballant plegats, partint-nos la feina; jo encapçalant tota la part catalana i ell la part francesa. Hem fet recerques als arxius de la Corona d'Aragó, als arxius de Mallorca, també hem anat a la Biblioteca Reial Albert I de Brussel·les, a la Biblioteca Nacional de París, als arxius de Montpeller i als arxius municipals i departamentals de Perpinyà. Volíem te-

Joan Tocabens. L'escriptor rossellonès inicià la reconstrucció de la història dels Reis de Mallorca entre 1991 i 1993.

nir un màxim de peces i d'actes que ens permetessin d'escriure aquesta saga. Hem treballat sobretot el que havien escrit els historiadors, començant per les cròniques de Jaume I el Conqueridor, de Pere el Cerimoniós, de Desclot i de Muntaner. Quan no teníem material per fer-ho hem recorregut a la ficció, en particular pel que fa als personatges femenins, ja que les dones surten poc en les cròniques.

—Es tracta d'un llibre d'història o d'una novel·la?

—El llibre és una història novel·lada. És a dir que la nostra idea és de tocar un públic com més ample millor. No sem historiadors, ni Joan Pere ni jo mateix, no tenim pas aquesta pretensió. El que volíem era fer una vulgarització de la història, seguint-la com més prop millor, però donant-li un toc de novel·la.

—Això dels reis de Mallorca a Perpinyà està molt conegut de la gent?

—Aquí, a la Catalunya Nord no es pot

dir que la història dels reis de Mallorca sigui coneguda. Són vists com una espècie de cosa mítica. Per això, era interessant posar aquesta història a l'abast de tothom perquè no hi ha pas cap llibre que faci el compendi de tot.

—Existeix una demanda, una curiositat de la gent per aquests fets?

—Sí, perquè després dels espectacles, la gent es va adonar que no coneixien la seva història i molts ens deien que volien tenir el text de les peces de teatre. Per això el llibre segueix més o menys la sinopsi dels tres guions teatrals. Hem conservat els personatges de les peces i els diàlegs, ja que ens hauria sabut greu que tot el treball que vam fer per escriure la trilogia teatral desaparegués totalment, però hem optat per una reescriptura que sigui més literària. També hem completat el text inicial perquè el teatre demana acció, dramatisme i s'han d'escollir els períodes més moguts. Així, si prenem l'exemple del rei Sanç I, el vam deixar de banda dins la part teatral, perquè la seva vida tant des del punt de vista personal com militar no donava, en canvi, políticament i administrativament, és un rei extremadament important que va fer molt pel seu reialme ja que el seu regnat marca l'apogeu del Regne de Mallorca. Això calia recuperar-ho. Igual pel que fa els dos fills de Jaume III, Isabel i el Jaume que hauria hagut de ser Jaume IV de Mallorca.

—No hi ha una certa nostàlgia en aquest llibre, nostàlgia d'un temps gloriós per als rossellonesos?

—No, estic persuadit, malgrat el que es diu a vegades, que la història no es refà. És segur que va ser per la gent d'aquí, d'aquest país, un període fast però no hi ha pas cap nostàlgia. El que volem, al contrari, és que aquest llibre sigui un instrument de vulgarització, de coneixença i també un instrument pedagògic. Per exemple, que la gent que estudia català pugui llegir-la.

Pere Codonyan